

ROOSEVELT ZA MIR MED DELOM IN KAPITALOM

**PRIHODNJE LETO BO IZGUBILA NRA
SVOJO VELJAVO, TODA VSE NJENE
DOBRINE BODO OSTALE TRAJNE**

Predsednik pravi, da se ne plaši nazadnjaških juristov in časnika. — Vlada je pripravljena pričeti novo razdobje velikega poskusa. — Še ta mesec se bo vršilo v Washingtonu važno posvetovanje med zastopniki delavstva in delodajalcev.

WASHINGTON, D. C., 30. septembra. — Včeraj je govoril iz Bele hiše po radio predsednik F. D. Roosevelt ter pojasnil amerišku narodu svoje načrte. Dejal je, da se bo še tekom tega meseca vršilo v Washingtonu važno posvetovanje med zastopniki delavcev in delodajalcev ter da bo posledica tega posvetovanja trajen mir med taboroma, ki sta si že odnekaj nasprotna.

Tako delavci kot delodajalci se bodo morali sporazumeti glede plač in delovnega časa. Vse bodoče spore med delavci in delodajalci bodo uravnavali državni oziroma zvezni posredovalci.

Glede nezaposlenosti je dejal predsednik: — Pod nobenim pogojem nočem in ne morem priznati, da bo imela dežela vedno opravka z armado nezaposlenih. Kot narod ne smemo trpeti, da bi se to zgodilo. Kakor hitro nam bo mogoče, bomo narodno gospodarstvo tako preuredili, da bo stalna nezaposlenost odpadla. Uveljavili bomo odredbe, ki bodo onemogočile povratek sedanjih razmer.

Značilno je, kako je odgovoril predsednik svojim nasprotnikom, ki pravijo, da je treba rešiti ameriško svobodo pred "new dealom".

— Mene ne morejo preplašiti nazadnjaški juristi in časnika. Jaz sem odločno proti takemu pojmovanju svobode, ki je leta in leta dovoljevalo, da je bil ameriški narod igrača v rokah nekaterih. Jaz dajem prednost novemu pojmovanju svobode, ki je odločilno za naša prizadevanja, da damo posamezniku večjo mero svobode in eksistenčne možnosti. Ta svoboda mora biti večja kot je bila kdaj prej v zgodovini Amerike.

Nato je predsednik pojasnil cilje in dosedanje uspehe gospodarske politike ter precej na dolgo razpravljalo o novem razdobju, v katero je stopila NRA.

Na podlagi dosedanjih izkušenj bo vlada napravila bodoče načrte. Natančno bo preiskano in doganjano, v koliko se je dosedanj gospodarski stroj obnesel. Vse, kar je slabega bo opuščeno, kar je dobrega, bo pa trajno ostalo. NRA bo sicer izgubila sredi prihodnjega leta svojo veljavo, ker je bila ustanovljena le za dve leti, toda predsednik bo priporočil kongresu, naj vse njene dobrine trajno uveljavi.

Glede konference med zastopniki delavcev in delodajalcev, ki se bo vršila sredi meseca oktobra v Washingtonu, je dejal predsednik, da bo njena svrha ustanoviti začasno razdobje gospodarskega miru.

— Od vseh, ki bodo sodelovali, — je rekel Roosevelt, — bom skušal dobiti zagotovilo, da bodo sklenili in uvaževali pogodbe, ki se tičejo mezd, delovnega časa in delovnih pogojev. Našo gospodarsko civilizacijo je treba pravzaprav šele civilizirati. Niti delavci niti delodajalci se niso poslužili sredstev, ki jih predvideva NRA za uravnavo sporov. Vladi ne pride na misel, da bi odvezla tej ali oni stranki orožje, ki se ga poslužujeta za doseg svojih pravic, toda gledala bo na to, da se bodo vsi spori, če le mogoče, mirnim potom uravnavali.

Predsednikov govor je bil eden najbolj temeljitih, kar jih je dosedaj imel.

Svojih političnih nasprotnikov se je le indirektno dotaknil, v splošnem je pa pozival ves narod, naj presodi dosedanje uspehe administracije ter naj na

Spor med Jugoslavijo in Italijo

HITLERJEVI ODPOSLANCI V ITALIJI

**Trije odposlanci skušajo
stopiti v zvezo z Mussolinijem. — Hitler hoče
zopet dobiti prijateljstvo
Italije.**

Rim, Italija, 30. septembra. — Po Rimu so razširjene vesti, da se v mestu nahajajo trije skrivnostni odposlanci kanclerja Hitlerja, katerih naloga je stopiti v zvezo z Mussolinijem.

Sedaj se ni mogoče misliti na kako preembo v nemško-italijanski odnosajih z ozirom na sedanje italijansko javno mnenje glede Nemčije in z ozirom na bodoči obisk francoskega zunanjega ministra Barthoua v Rimu. Jasno pa je, da skuša Nemčija zopet dobiti Mussolinijevo prijateljstvo.

Da se tozadevna pogajanja že vrše, je nekaj majhnih znamenj. Mussolini je v svoji službi glavni zapisnikar krone za rojstva in smrti, toda ni šel v Napoli, ko je bila kršena hči prestolonaslednikovega para. Prav gotovo pa bi ob tej slovesni priložnosti šel v Napoli, ako ga ne bi zadržale v Rimu posebno važne državne zadeve.

Poleg tega je bilo zadnje dneve v nemškem poslanstvu opaziti veliko živahnost in prišlo je tudi do italijansko-nemškega sporazuma glede trgovskih plačil in glede nemških turistov v Italiji. Vse to kaže, da se želi Nemčija zopet sprijateljiti z Italijo.

Navzile temu, da je dognano, da se nahajajo v Rimu trije kanclerjevi odposlanci, ni mogoče nikjer nobenega najti, kajti Hitler želi, da se ta pogajanja vrše v najstrožji tajnosti. Skoro ni verjetno, da bi pri teh pogajanjih razpravljali o Avstriji, ker so pred nekaj dnevi velesile izjavile, da Avstrija mora ostati samostojna država. Najbrže bodo Hitlerjevi odposlanci skušali Mussolinija pridobiti za to, da bi bil pri Barthouovem obisku v Rimu posredovalec med Nemčijo in Francijo.

NORMA MILLEN OBSOJENA

Dedham, Mass., 28. septembra. — Norma Brighton Millen, 19 let stara hči protestantskega pastora in žena roparja Murtona Millena, ki je bil obsojen na smrt je bila obsojena na eno leto zapora, ker je bila navzoča, ko je njen mož s svojim bratom oropal banko in sta pri tej priliki izstrelila nekega policista.

podlagi te presoje preudari, če je njena pot prava ali ne.

Za posvetovanje med zastopniki delavstva in delodajalcev je zavladalo veliko zanimanje. Obe skupini bodo poslali v Washington svoje najboljše može.

STRAH PRED SVETOVNO REVOLUCIJO

**Moskva je obhajala 70-
letnico Prve internacionale. — Glavni govornik
je bil Bela Kun.**

Moskva, Rusija, 30. septembra. — Po mesečnem molčanju je sovjetsko časopisje zopet pričelo agitirati za svetovno revolucijo. Listi so obsežno pisali o 70-letnici ustanovitve Prve internacionale. Slavnosti so se vršile v prisotnosti velikega števila mednarodnih komunistov, ki so soglasno sprejeli resolucijo: "Živel komintern (komunistična internacionala) in njen ženiinalni voditelj Josip Stalin!"

Slavnostni govor je imel bivši ogrski komunistični diktator Bela Kun, ki je izjavil, da se bo združil proletarijat celega sveta in se bo rešil kapitalističnega suženjstva.

"S tako mogočno podlago kot je sovjetska unija, s svojo boljševiško stranko, socializirano industrijo in poljedelstvom, s svojo rdečo armado in svojim voditeljem Josipom Stalinom", je rekel Kun, "je mednarodni proletarijat postal odločilen vpliv v svetovni politiki".

Glasilo ruske komunistične stranke "Pravda" prinaša velike slike Marxa, Engelsa, Ljenuina in Stalina ter v svojem članku povdarja:

"Ljenuin je vodil proletarijat k socialistični revolucionarni zmagi v šestini celega sveta, je ustanovil komunistično internacionalo in je vodil boj v prvi dobi vojn in revolucij. V drugi dobi vojn in revolucij je Ljenuinova komunistična internacionala pod vodstvom tovariša Stalina vodila proletarijat vseh dežel do socialistične revolucije po celem svetu".

Obenem pa je tudi komunistična internacionala, čije nameni je s pomočjo svetovnega proletarijata vpriparjati vstaje, izdala iz svojega stalnega glavnega stana v Moskvi navodila vsem komunističnim organizacijam v inozemstvu, da izvolijo delegate in se pripravijo, da se udeležijo svetovnega kongresa, ki se bo v pričetku prihodnjega leta sestal v Moskvi.

Komunistične organizacije v inozemstvu so sedaj prejele naročila, da opozorijo svoje člane na bodoči kongres. Med drugim bo prihodnji kongres razpravljalo o kampanji proti fašizmu.

BOLGARSKA IN JUGOSLAVIJA SE ZBLIŽUJETA

**Boris in Aleksander
sta se podala v lovski
grad. — Kraljici sta o-
stali v Sofiji. — Boris
upa na novo dobo mi-
ru.**

Sofija, Bolgarska, 30. sept. Medtem go so jugoslovanski in bolgarski zunanji ministri ter ministri predsednik Georgijev razpravljali o tem, ako bi Bolgarski kazalo pridružiti se balkanskemu paktu in o drugih političnih problemih, sta kralj Boris in kralj Aleksander odpotovala, da se skupaj razgovorita "od srea do srea".

Kralja sta odpotovala na Borisov lovski grad v Tsechamkorje ter sta razpravljala sama o položaju v Jugoslaviji in na Bolgarskem ter o vojni nevarnosti v Evropi.

Kraljici ju nista spremili in sta se najbrže razgovarjali o družinskih zadevah. Mogoče sta se posvetovali tudi o tem, kako bi bilo mogoče najti primerne moza za 36 let staro sestro kralja Borisa, princeso Evdoksijo.

Obisk jugoslovanske kraljeve dvojice je utrdil prijateljstvo med Aleksandrom in Borisom. Neutrlni opazovalci zatrjujejo, da so opazili viden uspeh tega obiska, kajti oba kralja sta pokazala, da sta si odkrito naklonjena, kar je velikega pomena za mir na Balkanu in v Evropi.

Boris je v svojem pozdravnem govoru na velikem banketu, ki je bil prirejen na čast kralju Aleksandru in na katerem je bilo navzočih nad 600 gostov, rekel:

"Blizina naših dveh narodov, njih skupno slovansko pokolenje, narodni ideali, vse ta zahteva, da živimo kot dobri sosede v miru in slogi.

"Jaz sam in bolgarski narod veva, da je ta plemenita želja draga tudi Vašemu Veličanstvu, katerega vsi slave kot modrega in veličastnega voditelja usode jugoslovanskega naroda.

"Kot razlagatelj mišljenja bolgarskega naroda vam morem zagotoviti, da je ta obisk Vašega Veličanstva, ki je nov in dragocen donesek k prizadevanju Jugoslavije in Bolgarske za utrditev balkanskega in mednarodnega miru, našel globok odmev med nami in bo podprl delo za bližanje med našima deželama ter bo pripomogel k prosperitetu, razvoju in napredku".

Beograd, Jugoslavija, 30. septembra. — Srbski patriarh v Varnovi je izdal pastirski list, v katerem pozivlja duhovščino po vsej Jugoslaviji, da v cerkvah prihodnjo nedeljo molijo za dober uspeh sofijskih pogajanj.

JUGOSLAVIJA HOČE PREPREČITI ZBLIŽANJE MED FRANCIJO IN LAHI

Rim, Italija, 30. septembra. — Odnosaji med Italijo in Jugoslavijo, ki nikdar niso bili prijateljski, so se zadnje dni zelo poosttrili. Casopisi v obeh deželah pišejo razžaljivo čez drugo deželo.

Jugoslovanski listi so pričeli ves ta boj — seveda pa italijanskem sovinstičnem mnenju — ker so obdolžili italijansko armado strahopetstva. Toda tudi italijansko časopisje mora za to prevzeti nekaj krivde, ker je sledilo jugoslovanskemu časopisju na to polje, tako da se je slednjič ta prepir razvil v ljut boj, ki je dosegel svoj višek v tem, da je vsaka stran navajala, kdaj je druga vojska bežala pred sovražnikom.

Italijanski listi so se poslužili te priložnosti, da so pričeli pisati o sestankih in zborovanjih na jugoslovanski zemlji. Ti sestanki so se vršili že dolgo časa, toda se Italija za nje ni brigala, ker ni hotela kaliti mednarodne slege (f).

Zadnje čase pa je proti-italijansko mišljenje, ki je bilo podlagano na teh zborovanjih, postalo tako silno, da je vlada mislila, da mora biti italijanski narod poučen o položaju. Ker je bil s tem dosežen namen, da so bili Italijani obveščeni o tem, kaj Jugoslavlani mislijo o njih, so se odnosaji med obema narodoma poosttrili, kot se nikdar poprej.

Italija je bila zelo ozlovoljena, ko je na nekem zborovanju v Jugoslaviji bila skupina "neodrešenih" Slovencev izročena slovanska zastava in je bila pri tej priložnosti sprejeta resolucija, v kateri je bilo izraženo upanje, da bo ta zastava kmalu zavihrala nad Trstom. Italijanska javnost je bila tudi zelo razburjena, ko so zborovalci poslali jugoslovanskemu kralju Aleksandru brzojavko, v kateri so ga prosili, da združi vse Jugoslovane, posebno one, ki žive pod Italijo, pod svojim žezlom.

Taka zborovanja so zelo nevarna na odločaje med obema državama. Nevarna so iz dveh razlogov: prvič, ker povzročajo ožračje nezaupanja in sovražstva, in drugič, ker imajo velik vpliv na francosko-italijanske odnosaje, ker smatra Italija izboljšanje svojih odnosajev s Francijo za edino sredstvo, s katerim je mogoče odstraniti vojno nevarnost v Evropi.

Jugoslavija je zaveznica Francije, ki skuša stopiti v bolj prijateljske odnosaje z Italijo, kar bo najbrže dosegel zunanji minister Barthou, ko bo v oktobru obiskal Mussolinija v Rimu. Do boljših odnosajev pa ne more priti, dokler Jugoslavija kot zaveznica Francije ruje proti Italiji.

Sedanje napadanje jugoslovanskega časopisja more imeti dva razloga: ali se je Jugoslavija po zgledu Poljske odtujila Franciji in se pridružila Nemčiji, ali pa upa, da bo s

VZROK CAPONEJEVE PREMESTITVE

Washington, D. C., 29. sept. Al Capone v kaznilnici v Alcatrazu, da bi se užival vse do brote kaznilnice v Atlanti, ako ne bi njegovi odvetniki vedno s prošnjami in prizivi nadlegovali justičnega departamenta.

Capone je bil prepeljan v kaznilnico v Alcatraz, iz katere ni mogoče pobegniti navzlic temu, da je bil vzgled kaznenca. Odit pa je moral, da zaradi njegovega političnega vpliva ne bi kaznilniška uprava prišla v kako zadrego.

V kaznilnici v Alcatrazu so kaznenci za gotov čas mrtvi za svet. Prve tri mesece Caponeja ne sme nikdo obiskati. Ne more biti pri nobeni filmski predstavi in ne sme poslušati radija. Brati ne sme niti časopisov, niti pisati pisem. Po preteku treh mesecev, sme sprejeti po en obisk na mesec. Toda še takrat bo Caponeja in obiskovalca ločila močna steklena stena, da se bosta mogla videti, toda govorila bosta skozi cev, po kateri ni mogoče vtihotapiti kake pile in žage ali orožja.

OTON SE NE MORE VRNITI

Dunaj, Avstrija, 30. septembra. — Vrnitev nadvojvode Otona, ki živi v izgnanstvu od konca svetovne vojne, na Dunaj kot navadni državljan, je bila preložena za nekaj tednov, ker Mala antanta nasprotuje temu, da bi prišli Habsburžani na avstrijski prestol.

ITALIJANSKO VOJAŠKO VEŽBANJE

Rim, Italija, 29. septembra. Da misli Mussolini resno, ko je prejšnji teden odredil, da mora Italija postati vojaški narod, je pokazal s tem, da je ustanovil nov vladni urad, ki bo nadzoroval to vojaško vežbanje. Novi urad bo imel nalogo napraviti za vojake vsakega Italijana od 8. do 33. leta.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Baker, President L. Benedek, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
In celo leto, vključno s Ameriko in ... \$7.00
Za pol leta ... \$3.50
Za leto ... \$7.00
Za leto ... \$12.00
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.
Dopolni bres podpla in osebnosti ne ne priobčujo. Denar naj se blagovoli
poslati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi pravišne bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3578

OBOROŽEVANJE

Že od leta 1925 niso na vsem svetu porabili tako malo denarja za oboroževanje kakor so ga lani.

Navzlic temu je pa lani porabilo oboroževanje 3470 milijonov dolarjev. Leta 1930 je oboroževanje zahtevalo po vojni največjo vsoto, namreč 4112 milijonov dolarjev. V zadnjih desetih letih je pa oboroževanje po vsem svetu porabilo devetkrat toliko.

Te številke so povzete po "Vojaškem letopisu Lige narodov za leto 1933" in so v toliko točne, v kolikor so države same dale resnične podatke.

Jasno je razvidno iz statistik v tem letopisu, kako narašča vojna nevarnost na Daljnem iztoku.

Rusija in Japonska izdajata vsako leto večje vsote za oboroževanje.

Leta 1929 so izdali sovjeti v to svrhu 960 milijonov červoncev, leta 1930 že 1150 milijonov, leta 1931 pa 1400 milijonov červoncev.

Ti izdatki seveda še zdaleka ne obsegajo vseh vojniških panog, in Rusi na nekaj tozadevnih vprašanj sploh odgovoriti niso hoteli.

Leta 1933 so sovjeti porabili za oboroževanje 1500 milijonov červoncev, dočim nameravajo letos žrtvovati za vojne priprave 1800 milijonov červoncev.

Prav tako so se podvojili izdatki japonske vojske inicer v treh letih.

Leta 1931 so znašali japonski vojni izdatki 442 milijonov jenov; po japonskem uradnem proračunu, seveda.

Ko so Japonci pričeli prodirati v Mandžurijo, je rastel tudi vojni proračun, tako da so leta 1932 priznali 454 milijonov jenov, 1933 že 700 milijonov jenov, leta 1934 pa 852 milijonov jenov.

Te številke jasno pričajo, kako draga je bila japonska-kiajska vojna.

Letopis v svoji statistiki poskrbi tudi za smeh na račun generalov v raznih državah.

V Evropi imajo v armadah kaj malo generalov. Tisti, ki je general, je pa zares general.

V Južni Ameriki gre v tem oziru, vse bolj podomače. Tako ima naprimer Argentina 27,000 vojakov z 21 generali. Čile 11,000 vojakov z 11 generali, tako da ima vsak general komaj tisoč vojakov pod svojim poveljstvom.

Kolumbija ima 6000 vojakov z 11 generali, v republiki San Domingo je pa vsaki deseti mož častnik.

MADŽARSKE HOMATIJE

Budimpešta, 15. sept.

Skozi vse poletje vlada v madžarski politični areni neobičajna tišina. Glavni vzrok temu pojavu je brez dvoma zunanje-politična negotovost, ki je postala po ostrem prelomu med Nemčijo in Italijo tako težko znosljiva, da je nova orientacija za Madžarsko, ki je do zdaj spretno lavirala med Berlinom in Rimom, postala neizogibna. Pripravljajo se nove odločitve, toda vse v temi politič. zakulisja. Vlada, ki je sicer vedno radodarna z lepo donečimi izjavami, v tej tišini previdno molči.

Pripravljajo se pa tudi važne notranje politične spremembe. Kakor se zatrjuje, namerava Gombös že v jeseni zadati habsburško-legistični aristokraciji usoden udarec. Vlada je namreč že za jesensko zasedanje parlamenta baje izdelala načrt zakona, ki bo znatno razširil oblast državnega upravnika Horthyja in spremenil začasno trajanje njegove funkcije v doživotno. Tako bi vprašanje habsburške restavracije res izgubilo za Madžarsko vso aktualnost, zadostil bi se znanim Horthyjevim vladarskim ambicijam, ob enem pa bi se znatno utrdil Gombösov položaj.

Na dlani je, da si legitimisti že danes vihajo rokave in se pripravljajo na borbo, pri kateri računajo na pomoč visokega fevdalnega plemstva in katoliških cerkvenih dostojanstvenikov. Po pravici se tedaj pričakuje, da bo jesensko zasedanje parlamenta izredno živahno. Toda Gombös tudi ne drži rok križem in se čuti dovolj močnega, da riskira odločilno bitko in izvede še poslednji korak proti opoziciji vseh branj volilno reformo.

Skozi celo desetletje je sprememba volilnega reda glavna programna točka vseh opozicijskih strank. Gombös sam je "demokratizacijo" volilnega reda že večkrat obljubil, toda za izpolnitev se je odločil šele zdaj, ko mu je prišla nepričakovana pomoč iz opozicijskega tabora. Med tem, ko so legitimisti zapuščali vladno fronto in pripravljali zaroto, se je Gombös na tihem pogodil z najmočnejšo skupnjo opozicijo, s stranko malih poljedelcev, ki jo vodi dr. Tiber Eekhart. Sad tega sprazuma je načrt volilne reforme, o kateri trdi vladni šef, da sloni na osnovi "naprednega konservatizma". Kakor ta paradoksalni pojem, tako je tudi vsa nameravana reforma prava madžarska specialiteta značilen poskus, pod demokratsko etiketo doseči vsaj približno enak cilj, kakor so ga drugod z drugačnimi sred-

stvi dosegle fasisistične diktature.

Načrt volilne reforme, v kolikor je do sedaj znan, predvideva v resnici tajno glasovanje po listkih, ki je do zdaj pridržano samo glavnemu mestu. Ob enem pa je skrčen krog volilcev za skoro eno tretjino, kajti volilno pravico naj imajo v bodoče samo oni državljani, ki prebivajo šest let v istem kraju. S tem pogojem je najbolj prizadeto industrijsko in kmetско delavstvo, ki v današnjih razmerah hodi za delom in zaslužkom in je prisiljeno pogosto menjati bivališče. Pa tudi številni javni nametščenci, katerih stalnost po zakonu ni zagotovljena, bodo le v nepopolnem številu mogli zadovoljiti pogoju šestletnega bivanja. Odpadli pa bodo tudi vsi volilci, ki so bili zaposleni pri tako zvanih žasilnih javnih delih, ker se ima to smatrati kot javna podpora, ki izključuje aktivno volilno pravico. Dalekosežnost teh omejitev se da najbolje preценiti, če se pomisli, da so na Madžarskem okraji, katerih prebivalstvo se je z rednimi izjemami preživljalo skoro izključno z zaslužkom iz državnih javnih del. Kam meri taka volilna reforma ni težko spoznati.

Še bolj važne pa so določbe reformnega načrta, ki se tičejo kandidatur. Svobodno bodo smele postavljati kandidatne liste le one stranke, ki so zastopane v parlamentu po najmanj 10 poslancih. Druge skupine bodo mogle aktivno poseči v borbo samo tedaj, če bodo mogle postaviti kandidate najmanj v desetih okrajih in bo vsaka kandidatura podprta s 1000 podpisov predlagateljev. Za teh desetstotih opozicijskecev je tedaj že naprej ukinjena volilna tajnost in vladnemu aparatu, ki je preizkušen v volilnih praktikah, ne bo težko videti evidenco o vseh "upornih" elementih. Po dosedanjem stanju bosta deležni svobodne volilne pravice poleg vladne stranke "narodne enote" in Eekhartovih malih poljedelcev samo socialistična in "krščanskonacionalna" opozicija, za vse druge skupine pa bodo veljale opisane omejitve.

Ost te norme je naperjena pred vsem proti legitimistični aristokraciji, v kolikor nima zavetja pod vladno streho, izginele pa bodo iz parlamenta tudi vse narodne manjšine.

Če postane madžarski načrt volilne reforme zakon, o čemur menda ni dvomiti, bo izveden parlamentarni sistem ad absurdum in Madžarska bo brez državnega udara stopila v krog držav strankarske totalite.

Iz Slovenije.

Vasovalca je obstrelil.

V noči na torek 11. septembra je Karlo France, posestnikov sin iz Brengove, v družbi tovarišev popival v gostilni Jakoba Kozarja v Kunovi pri Negovi. Zaužiti alkohol je družbo ojunail za ponočno vasovanje. Sklenili so, da se zgalsijo pri Tončki Slekovečevi v Kunovi.

Ko se je družba napotila proti posestniku Francu Slekovecu v Kunovi, je naletela na družbo treh moških, med katerimi sta bila tudi Slekovec France in Kreft Jožef iz Kunove. Kakor je dognala orožniška preiskava, je Karlo France brez povoda začel kamenjati na cesti stoječo moško družbo, pri čemer je zadel Slekoveca v glavo, Krefta Jožefa pa je nato, ko je prispel do njih, s kamenjem precej poškodoval na glavi in vratu. Med tem je Slekovec pobegnil pred nasilnežem in se potem domaj odpremil k počitku v seno. Ker se je bal, da ne pride za njim Karlo in ga napade, se je oborožil z lovsko puško.

Kmalu je prispela Karlova družba in začela klienti Tončko, ki jim pa ni hotela odpreti. Ko je šel nato Karlo France okrog hiše, je opazil Slekoveca Francea. Karlo je potegnil žepni nož ter skočil za Slekovecem, ki je oborožen s puško zaklical grozečemu Karlu Francetu prav po vojaško: — Stoj! — Ker Karlo ni obstal, je Slekovec ustrelil in zadel Karla v dlan leve in v desno stran trebuha. Poškodovani Karlo France je zbežal k sosedu Antoniji Flesingerjevi ter tamkaj obležal. Slekovec je pogledal okrog hiše še za ostalimi fanti in udaril Janeza Simončiča po hrbtu in glavi s puškinim kopitom.

Tovariši so Karla Franceta zjutraj okrog šestih prenesli k zdravniku dr. Vilku Weichu pri Sv. Trojici. Slekovec France se je drugo jutro sam napotil na orožniško postajo ter oddal zadevo. Ker ni imel orožne lista, mu je bila puška odvzeta. Za poškodbe se bo zagovarjal pred sodiščem.

Požigi okrog Mokronoga.

Poročali smo že o skrivnostnih požigih v mokronoški okolici. 9. septembra je gorelo v Gabrijelah. Žrtev ognja je bilo veliko gospodarsko poslopje France Kobala.

Požar je nastal v listnici, kjer je bilo nakopičenega mnogo listja in slame. Prvi je zapazil ogenj posestnikov sin France, ki je spal na kozolecu. Svetlikanje, ki je prihajalo od gospodarskega poslopja, ga je zbudilo. Na grozo je zagledal, da je listnica v plamenih. Planil je s kozoleca in začel klienti domače. Na njegovo klicanje so prihiteli tudi vaški fantje, ki so se zamudili v neki gostil-

ni. Ti so izgnali iz staj konje in živino in rešili slednjič še konjsko vprego. Med tem se je ogenj že oprijel staje. V pičli četrtini ure je bilo vse gospodarsko poslopje v plamenih.

Huda nesreča pri razstreljevanju skal.

V kamnolomu v Lokah pri Orehovici napravljajo delavci gramoz. Pri razstreljevanju skal je bil med ostalimi zaposlen tudi 23-letni delavec Miklavčič Viktor. Ko je postavil v luknjo železni sveder, po katerem je pričel njegov tovariš nabijati s kladivom, da bi se smodnik čim bolj stisnil v navrtano skalo. Zaradi premočnega nabijanja je nastalo preveliko trenje in se je smodnik predčasno vžgal. Nastala je velika detonacija, ki je oba delavca vrgla daleč stran. Miklavčič se je ves krvav po rokah valjal po tleh v silnih bolečinah, med tem ko njegov tovariš ni dobil hujših poškodb. Hudo ranjenega Miklavčiča, ki ima razmesarjeni obe roki, so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

IGRE

Beneški trgovci, Igrska v 2. dejanju ... 60
Cyran de Bergerac, Herlična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano ... 1.70

Edela, drama v 4. dej. ... 60
Gospa za morja, 5. dej. ... 75
Lokalna televizija, 3. dej. ... 50
Marta, Semej v Richmondu, 4. dejanja ... 30

Ob vojski, Igrska v štirih slikah ... 30
Tončkovci sajne na Miklavšev večer, Miadinska igra s petjem v 3. dejanjih ... 60
R. U. R. Drama v 3. dejanjih s pretilgro, (Capek), vez. ... 45
Kevior, 5. dejanj, trda vezana ... 75
Za križ in svobodo, Igrska v 5. dejanjih ... 35

Ljudski oder:
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja ... 60
11. zv. Zapravljivci ... 60
12. zv. Skopuh ... 60

Zbirka ljudskih iger:
3. anopli. Mlin pod zemljo, Sv. Neza, Sanjo ... 60
13. anopli. Ventalca, Smrt Marjice Device, Marjica otrok ... 30
14. anopli. Sv. Rokljan, Junatka Deklica, Muzerita tiagolev ... 30
15. anopli. Turki pred Dunajem, Fajhola in Neza ... 30
20. anopli. Sv. Just, Ljubzen Marjinega otroka ... 30

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
NEW YORK CITY

Peter Zgaga

RESNIČNA ZGODBA.

Zenskam je zelo več moški, ki se zna spretno bahati in pretiravati.

Čimvečjo neumnost ji boš nakvasil, tem bolj ti bo verjela.

Čimbolj skrivnostno boš lagal, tembolj bo norela za teboj.

Tako se je zgodilo, da je prišel v neko malo mesto tujece, ki je imel nekaj zagonetnega v svojem obnašanju.

Bledega obraza je bil, črnih oči in črnih las, star kakšnih petdeset let, in lagati je znal, da se je kar kadilo.

Zenske, poročene in neporočene, so pa šle za njim, kot gredo mušice za galono sladkega mošta.

Enkrat je pripovedoval, da je bil v Južni Ameriki, drugič je kvasil, da je bil na Kitajskem, tretjič je lagal, da je bil v Afriki in da je glavav velikega zamorskega plemena.

Ta je pa tiče — so si mislile njegove občudovalke in so kar tekmovala za njegovo ljubezen.

Kako je bilo v Afriki? — so hotele vedeti.

Oh, zlata toliko, da nisem vedel, kam z njim, in zamorskih krasotic sem imel na ostajanje. Zenska je v Afriki blago brez cene in veljave. Zenska mora biti sužnja svojemu možu. In čudne, skoro neverjetne navade imajo tam doli. Če nima žena otrok, ima mož pravico, da se je iznebi. Pona-vadi jo kar na lepem usmrti.

— Jojjojjoj! — so se začudile njegove občudovalke in poizvedovalke: — Ali ste tudi vi katero usmrtili?

— Dve — je odvrnil ponosno — ker nista imeli otrok.

Njegova izjava jih je navdala s pošastno grozo.

Toda niso ga sovražile; ampak še bolj so ga občudovale ni se borile za njegovo ljubezen.

On je pa znal razpostavljati limanice ter je gledal, kako bi ujel najlepšo in najbolj bogato.

Slednjič se je odločil za lepo tridesetletno vdovo in jo zasnuhil.

Uslišala ga je, veseleč se že vnaprej, da bo dobila takšnega junaka za moža.

Prijateljice so ji zavidale, kregati se pa niso hotele z njo, misleč, da jim bo pri tej ali oni priliki razodela še kakšno skrivnost iz njegovega skrivnostnega življenja.

Poročila sta se.

Vse stroške je plačala nevesta, kajti ženin se je izgovarjal, da prodaja njegovega posestva v Južni Afriki še ni in še ne bo tako kmalu končana.

Tudi poročno obleko mu je kupila in plačala za poročno potovanje.

Dva meseca sta potovala.

Njene prijateljice so nestrpno čakale njunega povratka.

In vrnila sta se. Ona nič kaj dobre volje.

Obsule so jo in jo začele spraševati o tem in onem.

— Moj mož je velik kavalir — jim je pripovedovala. — V fini družbi se zna izborna obnašati. Dosti jezikov govori, krasno pleše, poje in igra klavir. Tudi nekaj denarja bo dobil iz Afrike, pa vse to je stranska stvar. Toda...

Mlada žena je umolknila in se zamislila.

— No, kaj si mislila povedati? — so silile v njo.

Po kratkem obojavljanju je rekla: — Toda zdi se mi, da je tisti dve svoji ženi v Afriki ponedolžnem usmrtil...

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vselej nase dolgoletne izkušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi prekrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjša stroška.

Nedržavljeni naj ne odlajo do zadnjega trenutka, ker pridno se dobi in Washingtona povratna dovoljenja, RE-ENTRY PERMIT, tri dni najmanj na mesec.

Pušte torej takoj za bresplačno navodila in svetovanja Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.50	Din. 100		Za \$ 9.35		Lir 100
\$ 5.35	Din. 200		\$19.25		Lir 200
\$ 7.50	Din. 300		\$44.60		Lir 500
\$12.25	Din. 500		\$58.20		Lir 1000
\$24.25	Din. 1000		\$176.		Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot aguraj navedemo, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo se bolje pogoj.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJIH		
Za izplačilo \$ 5.— morate poslati		\$ 5.75
\$10.—		\$10.85
\$15.—		\$16.—
\$20.—		\$21.—
\$25.—		\$26.25
\$30.—		\$31.50

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Največ nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbine \$1.—
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

pesmi

in
poezije

AKROPOLIS IN PIRAMIDE	80
AZAZEL, trdo vez.	1.—
BALADE IN ROMANCE, trda vez.	1.25
BOB ZA MLADI ZOB, trda vez	40
KRAGULIČKI (Utrva)	65
trdo vezano	80
MOJE OBZORJE (Gangl)	1.25
NARCIS (Gruden), broširano	30
PRIMORSKE PESMI, (Gruden), vez.	35
SLUTNJE (Albercht), broširano	30
POHORSKE POTI (Glaser), broš.	30
STO UGANK (Oton Zupančič)	50
ZVONČKI. Zbirka pesmi za slovensko mladino.) Trdo vezano	90
ZLATOROG, pravljice, trda vez	60

Narečite jih lahko pri:

KNJICARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PEEN:

SMRT NA LOKI

Kadarkoli se vozim na gorenjsko stran in zdrsi vlak od Sorskega polja doli v sotesko pod gorenjsko metropolo, stopim vselej k oknu in se zagledam tja na farovško loko.

Lepa je farovška loka. In vendar sem jo, čeprav sem preživel svojo mladost v mestu nad njo — zmerom gledal le od daleč. Kajti prav na početku slavnostnega evropskega klanja, petnajstega leta mladosti, je izkrcaval na njeni zeleni travi neznan mož, izkrcaval na najokrutnejši način.

Ne vem, ali je bilo to pomlad ali jeseni, vendar se tistih dni spominjam z neko čudno natančnostjo. Se znanil in neznanil ljudi se spominjam, kako so šepetali in se stiskali v gručice, splašeni in blebili obrazov: črna senca je obvisela nad Kranjem in legla kakor mora na vse mesto. Ime ji je bilo: smrt po prekem sodu.

Zgodilo se je pri avtomobilski četi. Šofer, vojak mlad korenjak, Dunajčan, poročen, oče štirih otrok (čudno, vse te podrobnosti je vedelo vse mesto takoj prvi dan!) se je uprl nekemu nesmiselnemu ukazu. Beseda sem, beseda tja, feldvebel je zabrusil šoferju grdo žaljevo in ta ga je udaril za uho. Prijava — itd. Ni minil dan, dva — že so se zbrali avditorji v gimnazijskem poslojpu.

Gimnazijo je zasedlo vojaštvo takoj v početku. Razrede so razdelili po raznih stavbah. Med drugimi so zasedli tudi mestno ubožnico. Kam so spravili mestno ubožnico? Se danes ne vem. Podoba je, da jih je vojna enostavno črtala s programa. Ubožci in pokveke v vojni itak nimajo kaj opraviti.

Zasedanje vojaškega sodišča je bilo kratko. Upor proti nadrejenemu — jasna stvar, ki ne dovoli odloga in cincanja. Smrt z ustreljenjem. Vojna je tisti čas poganjala svoje prve pomladne cvetove, oficirji so nosili še trde, črne čake, prve črno-zolte kokarde za civilne ljubitelje krvavega sporta so prišle v promet. Upor! Tako! Smrt z ustreljenjem! Pregovor o novi metli je sicer banalen, popolnoma nejnauški, velja pa tudi za vojno. Pregovori

ne poznajo izjem — prav to je njih globlja vrednost.

Šoferja, očeta štirih otrok, so torej soglasno obsodili na smrt. Ker je kvitiral umazano žaljevo s kľofuto.

Po mestu je završalo: smrt. Za prostor usmrtnice so določili zeleno farovško loko doli pod mestom.

— Da — je tolmačil meščan meščanu, — vojaško sodišče ni šala! Upor —

Upor — je ugovarjal drugi, — že prav! Upor ni dovoljen... Toda oni ga je žalil! Ženo mu je žalil, sem slišal...

Tam na oglu je vršala gruča žensk. — Za kľofuto pa smrt! Veste kaj, ženske! —

In štirje otroci, vsi majčkene!

— Oh, pri nas v oštariji je pokazal fotografijo — pravi angeljki!

— Ha, onemu hudiču se bo že še maščevalo! Ne bo imel mirne ure več, ne!

— Poslušajte, naši Mici je pravil neki šofer, da je tudi oni Dunajčan... Zaradi ženske sta se; zaradi ženske... Oni je prej hodil za njo... O ješ, o Marija!

Tako in še drugače so govorili ljudje, črna senca je obvisela nad mestom.

— Kdo pa bo streljal! V mestu so samo šoferji in "trenarji"! Ali bodo trenarji streljali? —

Streljali so trenarji. Iz bleva so so pripeljali štiri stare, osivele može, oborožene s starimi vrnadlovkami.

Ob zidu, na starem Pungertu se je trlo ljudi. Smrt je senzacija, posebno taka smrt.

Ko so obsojencu prebrali sodbo, se je začudil: "Ne, to ni mogoče! Zaradi kľofute? Ni mogoče!" — Bil je zdrav, dober Dunajčan, ni mogel razumeti... In vendar je bilo mogoče.

Streljali so trenarji, štirje stari, osivele može. Ko so stopili v vrsto pred moža z zavzanimi očmi, so jim omahovale vrnadlovke v tresočih se rokah. "Es wird nicht gehen!" je vzkliknil zdravnik. Oficir je komandiral.

Štirje strelji, drug za drugim, so presekali tišino. Obsojenec se je obupno vzpel ob kolu in divje zakričal. (Ljudje ob zidu pravijo, da so ga sli-

šali.) En sam strel ga je zadel v vrat.

Še enkrat so streljali preplašeni stari. Ranjeni šofer se je trgal ob kolu in strahotno ječal.

Takrat je priskočil zdravnik. Z drhtečimi rokami je izdrl majhen browning iz bledežoltega toka, nastavil ga je šoferju na srce in sprožil.

V krču se je zvil močno telo in na usta mu je s kapljico krvi privrela beseda:

— "Nicht!"

Zdravnik se je zgrabil za prsi, z obupno gesto je prislonil browning na šoferjevo senco in sprožil. Šofer je spolzel ob kolu.

V vrsti so trepetali stari trenarji z dvignjenimi puškami in na glas jokali. Oficir je grizel ustnice in gledal proč, tja nekam v gozd nad loko.

Da, takšna je bila smrt na farovški loki. Tistega zdravniška sem videl potem, ko se je peljal z vojaškim vozom mimo naše hiše. Bil je močan, velik človek. Sedel je v vozu sam, s krvavimi očmi in neprestano se je brisal z robcem. To je bil prvi mož, ki sem ga videl jokati.

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

POŽAR V PODZEMSKI ŽELEZNICI

Moskva, Rusija, 29. septembra. — Pri požaru, ki je nastal v še ne dograjenem predoru podružne železnice v Moskvi, sta našla smrt en inženir in en delavec.

ROMANTIČNA POROKA

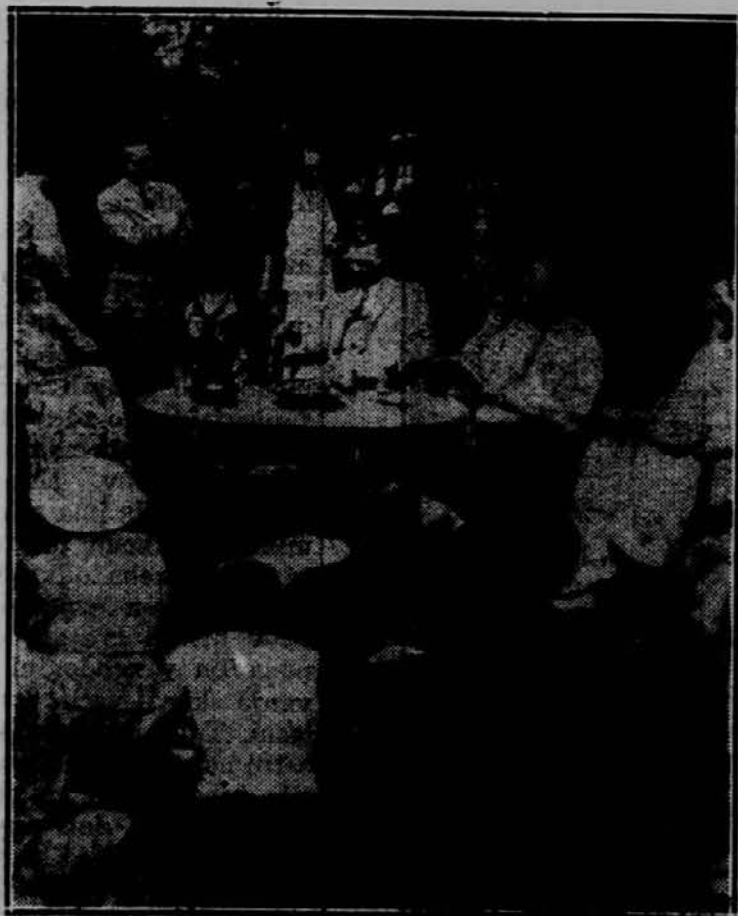
V vinogradskem mestnem domu (Praga) sta se poročila pred kratkim 30-letni dr. Mohamed Saleh beg ibn le Arab z 18-letno Hanko Kašperjevo iz Pardubice.

Dr. Saleh je sodnik v Aleksandriji. Pardubiški profesor Zelena, ki potuje često po Orientu, kjer nabira arabske narodne pesni, se je z njim seznil. Nekoč mu je dr. Saleh dejal, da bi se rad poročil z Evropko. V Pardubicah je bil Zelena dostikrat gost v družini Kašperjevi in je svojemu prijatelju priporočil njih 16-letno hčer.

Med obema mladima človekoma se je razvil vneto dopisovanje v francoščini, zamenjala sta si tudi svoji fotografiji in ker sta ugajala drug drugemu, je dr. Saleh nekega dne sporočil, da pride osebo na Čehoslovaško. Zaprošil je za roko svoje izvoljenke in so mu jo starši brez nadaljnjega priznali.

Za poroko pa so delale oblasti nekaj ovir, ker so namile, da Saleh nima zadostnih listin. Posredovalo je francosko poslanstvo in tako se je poroka te dni izvršila. Kot posredovalec in tolmač je fungiral pri raznih čehoslovških uradih edini češki musliman Hadži Brkica, avtor nedavno izšlo knjige "V deželi polmeseca". Za priči sta bila predsednik češkega kluba prijateljev Orienta in nevestin brat. Poročna gostija je bila v vinogradskem Narodnem domu in jedi so bile vse, skoz češke.

PRIZOR IZ HYDE PARKA, N. Y.

kjer je predsednik Roosevelt preživel v krogu svoje družine in prijateljev poletne počitnice. Ko se je vrnil v Washington, je začel reorganizirati NRA.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

210

Zdaj je torej lahko bral te vrstice, ki so mu plesale pred očmi, da se mu je kar v glavi vrtelo.

Iz grla se mu je izvil krik zmagoslavja, ki je prodril vitezu do srca.

Vitez je hotel, naj bi grof Henriki vse odpustil in ji štel v dobro, kar je bila storila. Napel je vse sile in spregovoril:

— Čitajte, toda ne pozabite na preteklost; spomnite se, kako je vas Diana zadnji dan svoje zaroke solznih oči prosila...

Toda grof ni več poslušal. Izbuljenih oči je požiral vrstice in roke so se mu vedno bolj tresle.

Slednjič je ves iz sebe kriknil:

— Osramočen!... Izdan!... Varan!... In vse to je storila ona!

— Ne ona, — je vzkliknil v odgovor Roger, prizadevajoč si vneto braniti njo, ki je bila vpričo njega obdolžena, — ona ne, temveč tisti, ki so napravili iz njenega molka vprašanje življenja ali smrti njenega otroka!

— Njenega otroka?

Ta krik razjarjenega grofa je spremljal zadnji udarec, zadani že itak izmučenemu grofovemu duhu. Prvi udarec je bil zadel grofa, ko je zvedel, da je grofica ljubila pred njim drugega.

Nekaj časa je stal nepremično, blede, izbuljenih, od jeze žarečih oči. Potem se je pa prijel z obeh rokama za prsa, da bi zadušil v njih silno bolelost.

In ves iz sebe je ponavljal s hropčim glasom:

— Njen otrok!... Njen otrok!... Njen otrok!

Vitez de Vaudrey je bil ves zbehan ob pogledu na tako hitro uničeno srečo, pokopano veselje in pokopane nade razočaranega, varanega moža.

Njegova jeza se je takoj poglobila in spregovoril je spoštljivo, obzirno:

— Da, njen otrok, ki je bila od njega loka celih šestnajst let in ki ji ga usoda zdaj vrača...

— Kaj hočete reči? — je vzkliknil grof. Te besede so ga nenadoma zdrmile iz zablude, obenem se je pa vrnil k vsej strogoosti svoje vloge prevaranega moža in edinega sodnika.

Vitez de Vaudrey se ni izognil odgovoru, ki naj bi zaključil to strašno odkritje.

V kratkih besedah je spomnil grofa na ginljivo srečanje grofice in slepega dekleta.

— Kaj? — je vzkliknil grof... to dekle!

Ta beračica!... Ah!

Udarec je bil prehud; grof je zadrhtel in omahnil v naslonjač. Prijel se je z obema rokama za glavo in Roger je videl, kako strašno ga je pretresla vest o grofici in nezvestobi.

Roger je povsili glavo pred to neizmerno boleščjo.

Prej je videl pred seboj sorodnika, ki je bil kruto zastavil pot njegovi ljubezni in njegovim nameram; zdaj je pa spoštljivo zrl na žrtev silnega gorja, na moža, ki mu je postalo grozno sumničenje naenkrat resničnost.

Grof se je prijel za čelo in zmečkal v roki list iz knjige, ki mu ga je bil vrnil Roger. Potem ga je počasi raztrgal.

Končno je dvignil glavo in njegov jasni pogled se je ustavil na vitezu. Tisti hip je bil ves izpremenjen.

— Gospod vitez, — je dejal z glasom, ki ni izdajal, kaj namerava... tu si nimava ničesar več povedati...

Prijel je viteza za roko in ga potegnil za seboj k vratom. Roger de Vaudrey mu je molče sledil.

Tako sta prišla na prag salona, kjer sta bila pustila onesveščeno grofico, zdravnika in obe siroti.

Tisti hip se je zdelo, da se Diana prebuja iz omedlevice. Zdravniku se je zjasnil obraz. Zdaj je smel upati, da se ne bo zgodilo najhujše. Toda njegovo veselje je kmalu zakril oblak strahu.

Naenkrat je zaslišal, da so se vrata odprla. Obrnil se je in zagledal grofa.

Ta čas se je bila grofica zdrnila iz omedlevice in tudi ona je zagledala na pragu svojega moža. Uboga žena je poskusila vstati.

Pokazala je z roko na klečeči dekleti in

vprašala z drhtečim glasom:

— Ah, gospod grof, saj ste vendar dovolili, da lahko še nekaj časa ostaneta?

Grof je srdito zamahnil z roko. Dianin glas in izrazi materinske ljubezni so ga še bolj razjezili in tako si je zaman prizadeval ukrotiti svojo jezo. Grofica je vsa iz sebe čakala, kaj bo.

Tedaj je pogumno posegel vmes vitez de Vaudrey. Stopil je h grofu, rekoč:

— Vaše besede bodo njena obsodba.

Njegov prestrašeni pogled se je ustavil na grofovem obrazu kot bi upal, da ga more prisiliti k edino možnemu odgovoru.

Tisti hip je pa poslal bog težko preizkušnemu možu misel na milost, prosto vseh nasvetov, ki jih šepetajo človeški ponos in ljubosumnost na preteklost.

Grof se je uklonil, kakor da mu je višja volja zapovedala, naj se skloni pred nesrečo, mnogo večjo od njegove. In v odgovor na Dianino vprašanje je dejal:

— Da, dovolil sem, gospa!

Vsa srečna se je grofica prišla za prsa. Predno se je pa mogla zahvaliti, je grof znova spregovoril.

— Spoznal sem, da bi pomenila večna ločitev večno bolezen. Znana mi je vsa vaša ljubezna do tega sina vaše sestre... In vidite vas, kako obupujete nad njegovo nesrečo, sem naložil svoji duši... pravičnemu ponosu svojega rodu... resnično težko žrtev. Dekleti ne odpotujeta.

Tem besedam je sledilo nepopisno veselje. Opotekajoč se je stopila Diana k svojemu možu in vzkliknila radostno:

— Ne odpotujeta!

Tudi Henrika je razumela, kaj pomenijo grofove besede. Vsa srečna je zašepetala:

— Ah, gospod grof! Kako naj se vam zahvalim?

Pokleknila je predenj in mu začela poljubljati roke.

— Soglašam, da ostanete v Parizu... Pod streho in zaščito je vas sprejel mož, ki ga visoko spoštujem.

Zdravnik se je priklonil.

— Da, dragi doktor, — je nadaljeval grof, — vam zaupam to siroto, dokler...

Potem se je pa obrnil k svojemu nečaku, rekoč:

— Roger, takoj vas bom zopet videl tu, da vam bom mogel sporočiti sklep, ki sem ga storil glede uresničenja vaših najbolj vročih želja... in tudi pogoje, ki vežem na nje to zvezo...

Grof je torej vezal uresničenje njegove želje na pogoje. Vitez se ni mogel iznebiti občutka strahu. Tudi na grofov pogled je odgovoril s pogledom, polnim strahu.

Toda treba je bilo ubogati. Roger se je sklonil k Dianini in ji zašepetal nekaj besedi tolažbe.

Zdravnik se je pa bal, da bi se grofica znova ne razburila, in zato mu je zašepetal:

— Pojdite, prijatelj, najin cilj je do malega že dosežen.

Ko so se zaprla vrata za vitezom, je grofu odleglo.

— Dragi doktore, — je dejal kar naravnost, — vi ste zdravnik telesa in duše... Vaša zasluga je, da je grofici odleglo.

Diana je pogledala grofa in njena prej mrtvaška blede lica so lahko zardela.

— Odvisno je samo od vas, — je prebil zdravnik grofa, — da se izpremeni to zboljšanje v trdno zdravje.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF MARCH 3rd, 1933

of Glas Naroda, published daily except Sundays and Holidays at New York N. Y. for October 1, 1934.

State of New York

County of New York.

Before me a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared James Tercek, who having been duly sworn according to law depose and say that he is the Editor of the Glas Naroda, and that the following is to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation) etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of March 3rd, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse side of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher, Slovenic Publishing Company, 216 W. 18 Street, New York, N. Y.
Editor, James Tercek, 216 W. 18 Street, New York, N. Y.
Managing Editor, James Tercek, 216 W. 18 Street, New York, N. Y.
Business Manager, Ludwig Benedik, 216 W. 18 Street, New York, N. Y.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if corporation, give its name and names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock)

Slovenic Publishing Company, 216 W. 18 St., New York, N. Y.
Frank Sakser, Jr., 216 West 18th Street, New York
Ludwig Benedik, 216 West 18th Street, New York
John Putrich, 216 West 18th Street, New York
Frank Lovain, 216 West 18th Street, New York
Mike Urek, 216 W. 18th Street, New York

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state)

NONE

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and other security holders, if any contain not only the list of such holders and security holders as they appear upon the books of the company, but also, (7) cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which the stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above is 5,530

(This information is required from daily publications only.)

Given to and subscribed before me this 30th day of September 1934.
James Tercek, Editor
Frank Sakser, Jr., Notary Public
(SEAL)

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

45

26. poglavje.

Bozo in Kati nekaj časa molče plešeta, slednjič pa Kati prekine molk.

— Hvala vam, gospod doktor, da ste me obvarovali še pred enim plesom z markijem.

Bozo ji ves zbehan pogleda v oči.

— Za to se vam ni treba zahvaljevati, milostljiva gospica. To je bila za mene velika dobrota — kajti za mene je bila velika muka, ko sem vas gledal v rokah tega italijanskega klavirista, — sikne skozi zobe.

Kati se lahno zgane.

— Gospod doktor!

— Oprostite mi — toda danes sem tako razpoložen, da se ne morem popolnoma obvladati. Že proti vaši gospej materi sem izgubil nekoliko svojega ravnotežja in sem se ji izdal. Ta markij mi mora spiti, drugače —

Katina lica žare, kajti sama je bila zbegana in se je za-tekla za sramežljiv nasmeh.

— Toda, gospod doktor — kako se morete tako razburjati nad tem človekom. Zdi se mi, da mu s tem še izkazuje preveliko čast.

Bozo naenkrat obstane sredi dvorane ter jo ostro pogleda.

— Tako vroče je v dvorani — ali ne bi hoteli iti z menoj v kako stransko sobo?

Kati malo prebledi. In ne da bi kaj odgovorila, sklene glavo.

Bozo potegne njeno roko skozi svojo pazduho ter jo pelje mimo plesočih parov in molče skozi nekaj sob, dokler ni sta popolnoma sama. Kati mu sledi brez vsakega obotavljanja.

Tedaj pa Bozo obstoji pred njo ter ji ljubeznivo pogleda v žareči obraz.

— Gospodična Kati — predzren sem in vem, da sem proti vam prehitel — toda ne morem drugače. Povedati vam moram, da vas ljubim. Še dalje bi molčal, kajti sedaj šele pričnjam, da se kaj pokažem in nisem hotel stopiti pred vas s praznimi rokami. Toda ta markij me je popolnoma spravil s tira — ali boljše: načrt vašega očeta, da bi vas z njim poročil. Kati — ne dovolim te nikomur, pa če bi bil cesar. Daj mi pravico, Kati, da te branim pred tem človekom, ki je mogoče še kaj hujšega kot navadni lopov. Kati — soj čutim, da me imaš ravno tako rada, kot jaz tebe. In svojih želja ne morem več vstavljati, četudi si še tako visoko nad menoj. V nobo pojdem po tebe. Kati — kajti ljubim te — ljubim te!

In ta ginjenost ga spreletuje, da Kati čuti, kako se mu tresejo roke, ki so bile tesno oklenjene njenih. In vsa srečna mu dovoli, da se njegov čuti razliva čez njo. Vsi dve ginjenosti prebledeta in zopet zardi, toda njene oči široko in odkrito gledajo v njegove, jasno in žareče.

— Bozo — dragi Bozo — hvala ti za tvojo ljubezen, — pravi prisrčno.

Tedaj pa jo Bozo privije na svoje prsi ter jo iskreno in vroče poljubi.

— Kati — moja Kati, — blagoslovljen naj bo markij, ki mi je dal pogum. O, Kati — tako zelo te ljubim!

Kati se vsa srečna smeje.

— In jaz tebe tudi, moj ljubi, ljubi Bozo!

In še enkrat se poljubita. Nato pa se Kati prestraši.

— Moj Bog — Bozo — če nas kdo tukaj vidi?

Poln sreče se Bozo zasmeje in pravi:

— Ali bi bilo to tako slabo?

Kati vzdihne.

— Bi — Bozo — moj oče saj ne sme vedeti, da sem se s teboj zaročila — saj sedaj še ne. Šele počasi ga moram na to pripraviti. Samo mati sme to vedeti — njo imam vedno na svoji strani in ve, da te ljubim.

Bozo ji ljubeznivo poljubi roko.

— To se mi je zdelo — drugače se nocoj še ne bi upal pri-
znati ti svoje ljubezni.

— Tedaj bi me bil še dalje pustil v mojem strahu, ti po-
rednež.

Bozo jo poljubi na oči.

— Mogoče, Kati. Toda tvoja mati mi je poprej dala po-
gum. Kako sem ji hvaležen in kako jo bom ljubil za to.

— Saj jo tudi moraš, Bozo, kajti bo ti vedno dobra mati,
ker ljubiš mene.

— In tvojega očeta, Kati, bom še tudi premagal. Marki-
ja se ne bojim. Nekaj je na njem narobe. In o tem se bom pre-
pričal. In tedaj bo tvoj oče rešen svoje budalosti!

— Zaradi tega se ne smeš hudovati nanj.

— Na očeta moje Kati! Prav gotovo ne!

— Toda sedaj pojdiva zopet v dvorano, Bozo — najina
ljubezen mora še nekaj časa ostati tajna. Samo materi in Da-
nieli jo bom zaupala. In mislim, da Daniela sluti, da se lju-
biva.

Naglo ji pritiska še en poljub na ustnice, nato pa jo pe-
lje v dvorano.

— O meni Daniela že ve — o tebi pa samo sluti. Vedno
mi je dajala upanje. Hvala Bogu, da je moja sestra pri tebi
— tako moreva vedno z njenim posredovanjem občevati. Ako
ne moreva govoriti, si moreva pisati, kaj ne, moja Kati?

— Da, Bozo. Sedaj pa naglo v dvorano med plesalce,
kmalu bo godba obmolnila.

Bozo vzdihne.

— Sedaj bi bil s teboj rajši na kakem samotnem otoku
kot pa v plesalni dvorani.

Kati lahno stisne njegovo roko.

— Sedaj mi bo mnogo lažje kot doslej. Morava biti pa-
metna, Bozo in me smeš samo povabiti na kak ples, ako mi od
markija preti kaka nevarnost. Kajti moram še plesati s kom
drugim, kot pa s teboj.

Bozo ji ljubeznivo pogleda v njen poredno zaokroženi
obraz.

— Ko prideta v dvorano, se pomešata med plesalce, ki so

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.

Pod vodstvom Mr. Ekerovich-a.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.

Pod vodstvom Mr. Wohlmut-a.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC.

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj priglasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo naj-
boljši prostor na enem izmed teh parnikov. Mi bomo takoj
preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo
vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki
so se posluževali našega posredovanja, so najboljše jamstvo vsa-
kemu. Priglasite se takoj za navodila na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 West 18th Street New York, N. Y.

ravno skončali ples. In Bozo počasi pelje Kati k njeni materi,
ki je še vedno potrpečljivo sedela poleg markija.

Tako sta mogla izpregovoriti samo še nekaj tajnih besed
ter sta morala zopet kazati resen obraz in izkazovati običaj-
ne uljudnosti. Toda v njunih središčih se sijalo solnce sreče,
mlade, blažene ljubezni. In to ju ponese nad vse drugo.

(Dalje prihodnjic.)

VELIK UČINEK MALEGA OGLASA

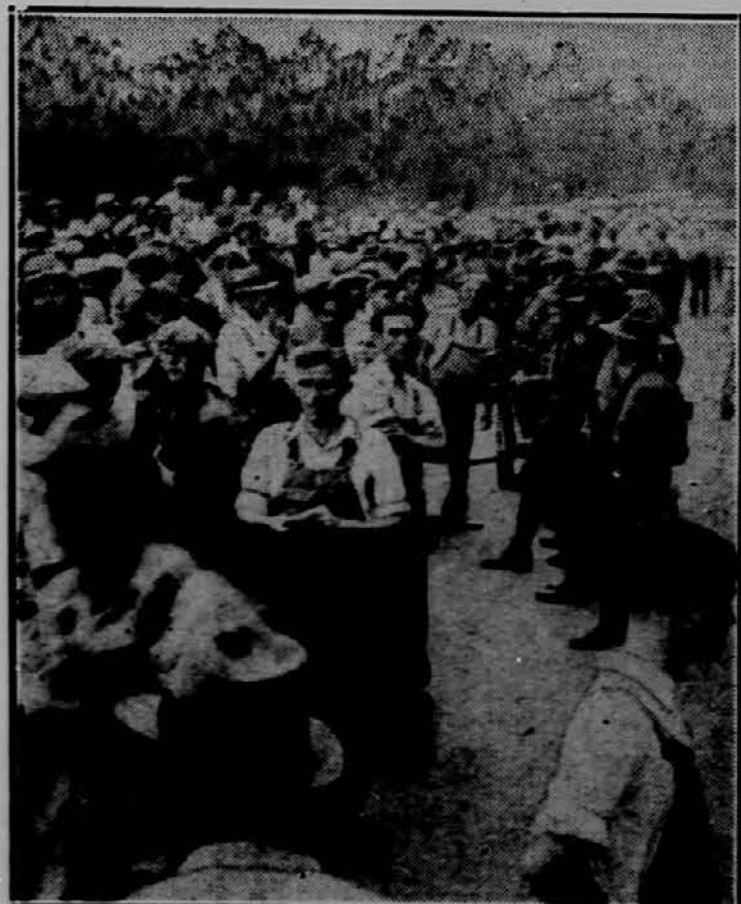
Nedavno so Nemci slavili
stoletnico raziskovalca Afrike
Gustava Nachtigala. Življenje
tega izrednega moža je bila
neprestana borba. Od mladih
let je nosil v sebi kal smrtno
bolezni, kateri sta podlegla tu-
di njegov oče in brat, namreč
jetike. Tudi pri njem se je o-
glašal črv rane smrti. Kri se
mu je vlivala zaporedoma in
bilo je jasno, da ga ne more
rešiti nič drugega kakor biva-
nje v tropih.

Težko življenje mu je postalo
še težje, ko je videl, da ne do-
bi od nikoder podpore, sam pa
ni imel sredstev, da bi odpoto-
val v Afriko. In tu je seglo v
njegovo življenje čudno na-
ključje: Nachtigal, ki je bil po
poklicu zdravnik, je nekega
dne anonisiral v časopisu, ki so
ga čitali tudi v tropskih deže-
lah, da išče službo zdravnika v
tropih. Kmalu je prišla po-
nudba iz Tunisa. Nachtigal ni

čakal niti trenutka. Odpotoval
je v Tunis, kjer mu je šlo iz-
prva slabo, pozneje pa je po-
stal telesni zdravnik nekega
ministra, kmalu nato tudi ne-
kega beja. Plače sicer ni imel
velike, toda njegova poglavit-
na želja se je vendarle uresni-
čila: živel je v Afriki, kjer se
mu je zdravje vidno boljšalo.

Ko se je telesno okrepil, je
začel misliti na izpolnitev svo-
jega drugega življenjskega na-
črta: na raziskovanje črnega
kontinenta. Lotil se je tega po-
sla s pravim dobrim uspehom
in je v tem pogledu toliko sto-
ril, da ga štejejo v Nemčiji
med pionirje njihove kolonial-
ne misli.

KOMPANIJSKA LASTNINA ZASTRAŽENA

Ko se je vršila stavka tekstilnih delavcev, je bila v mnogih
državah mobilizirana milica, ki je zastražila tovarne in
kompanijsko lastnino ter skrbela za red. Na sliki vidite pri-
zor iz države North Carolina, ko branijo miličarji štrajkar-
jem dostop k tovarni.

30 MESECEV SPALA

Večkrat čujemo, da je ta ali
oni iz neznanih razlogov za-
spal tako trdno, da ga zdrav-
niki več dni ali celo tednov ni-
so mogli zbuditi. To vprav kr-
čevito spanje, kateremu zdrav-
niki niti z najmodernejšimi
sredstvi zdravljenja ne morejo
do živga, traja včasih celo več
mesecev. Poseben primer take-
ga vprav neznansko dolgega
spanja so občudovali zadnje
čase zdravniki v New Yorku,
ne da bi mogli kaj ukreniti
proti temu vprav smrtnemu
spanju. V mesecu februarju l.
1932 je zaspala v dvigalu Pa-
tricia Maguire in nobeno sred-
stvo je ni moglo prebuditi. —
Spala je vse l. 1932, pravtako
je prespala leto 1933 in šele le-
tos avgusta meseca se je zopet
zbudila, ne da bi vedela, da je
spala dve leti in pol. "Speci-
leptico" so imenovali new-
yorčani bolnico, na kateri je
poskusilo pač nešteto zdravni-
kov vse mogoče zdravilne na-
čine, seveda brez uspeha. Naj-
zanimivejše pa je, da bolnica v
teh dveh letih in pol niti ni
shušala, pač pa se je celo zre-
dila. Doslej so znani samo pri-
meri, da so bolniki, ki jih je
prevzelo tako trdno spanje, ve-
dno močno shušali in se čisto
zbudili mršavi tako, da jih je
bila le še kost in koža. Patricia
Maguire pa se je zredila med
spanjem celo za nekaj kilo-
gramov. Ko jo je prevzel silni
spanec, je bila stara 26 let,
zbudila pa se je v 29. letu sta-
rosti. Kadarkoli se bo spomi-
njala svojih mladih let, ji bosta
vedno manjkali dve leti iz naj-
lepše dobe življenja, ki jih je
tako trdno prespala.

VPRAŠANJE RAKA

Več znanih nemških učenja-
kov je odločno zavrnilo trdi-
tev berlinskega biologa in
bakteriologa prof. von Breh-
merja, da je odkril bacil raka.
K temu ugovorom je Brehmer
sedaj obširneje spregovoril v
pogovoru z nekim časnikar-
jem.

Učenjak vzdržuje svoje tr-
ditve v polnem obsegu. Svoji
nasprotnikom očita, da so za-
vržali njegova odkritja, ne da
bi jih niti dobro poznali. On pa
jamči zanje s svojim imenom,
ki ga noče lahkomiselno sprav-
ljati v nevarnost. Bil je toliko
previden, da je čakal za objavo
svojih odkritij dve leti, potem
ko jih je tudi natančno preiz-
kusil. Njegovi nasprotniki pa
niso imeli niti prilike, da jih
doslej eksperimentalno pro-
učijo in so zato njih napadi
nestvarni. O slovitim berlins-
kem raziskovalcu raka prof.
Schillingu so trdili, da je nji-
hovega mnenja, to pa ni res,
ker je v strokovnem listu "Me-
dizinische Welt" podal izjavo,
da je Brehmer svoje poskuse
izvršil z vso natančnostjo, in
nič drugega.

Sicer so pa napadi proti nje-
mu umiljivi, kajti že od nek-
daj se proučevalci raka delijo v
dva tabora. Eni trde, da je
rak le posledica obolenja hor-
monov ali drugih organov in
zapisujejo zato zdravila, ki naj
bi obnovila normalno funkci-
jo teh organov. Drugi pa so
prepričani, da ima rak svojega
mikroskopskega povzročitelja,
ki ga je treba odkriti, če ho-
čemo bolezen uspešno zdravi-
ti. V bistvu gre za boj, ki se
ponavlja v zgodovini prouče-
vanja skoraj vseh kužnih bo-
lezni. Tudi Kobera Kocha so
ostro napadali, ko je odkril ba-
cile tuberkuloze, a potem so
mu le morali dati prav. Z ra-
kom je ista. Sedaj ko je odkril
njegovega povzročitelja z vso
gotovostjo, pravi prof. Breh-
mer, je postalo vsako prepri-
čanje o tem, da-li je to kužna
ali organska bolezen, popolno-
ma odveč.

Popolnoma odveč je tudi
prepiranje o učinkovitosti se-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE-
ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-
TCVANJE

3. oktobra: Antantia v Cherbourg, Deutschland v Hamburg, Pres. Harding v Havre
5. oktobra: Olympic v Cherbourg
6. oktobra: Paris v Havre, Europa v Bremen, St. Louis v Hamburg, Vulcania v Trst
10. oktobra: Manhattan v Havre, Hamburg v Hamburg, Berengaria v Cherbourg
12. oktobra: Majestic v Cherbourg
13. oktobra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa, Veendam v Boulogne sur Mer
17. oktobra: Pres. Roosevelt v Havre, New York v Hamburg
19. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer
20. oktobra: Bremen v Bremen, Ile de France v Havre

24. oktobra: Washington, Havre, Aquitania v Cherbourg
25. oktobra: Albert Ballin v Hamburg
26. oktobra: Olympia v Cherbourg
27. oktobra: Europa v Bremen, Champlan v Havre, Conte di Savoia v Genoa
31. oktobra: Berengaria v Cherbourg, Deutschland v Hamburg
2. novembra: Majestic v Cherbourg
3. novembra: Lafayette v Havre, Gen. von Steuben v Hamburg, Saturnia v Trst
5. novembra: Hamburg v Hamburg
7. novembra: Manhattan v Havre
9. novembra: Bremen v Bremen, Aquitania v Cherbourg, Rex v Genoa
10. novembra: Ile de France v Havre, Veendam v Boulogne sur Mer
14. novembra: New York, M. C. v Hamburg
16. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer, Berengaria v Cherbourg
17. novembra: Champlan v Havre
21. novembra: Washington v Havre, Albert Ballin v Hamburg
23. novembra: Majestic v Cherbourg, Conte di Savoia v Genoa
24. novembra: Paris v Havre
29. novembra: St. Louis, M. S. v Hamburg
30. novembra: Olympic v Cherbourg

BOŽIČNI IZLETI v JUGOSLAVIJO

Iz New Yorka odplujeta priljubljena
ekspresna parnika

NEW YORK

13. DECEMBRA

Izbrane železniške zveze od Hamburga

BREMEN

16. DECEMBRA

Ekspresni vlak ob v Bremmerhaven za-
jamči udobno potovanje do Ljubljane.
Za pojasnila vprašajte lokal. agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo
v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA
v platno vez90
v fino usnje vez1.50
v najfinjšo usnje vez1.80
v najfinjšo usnje trda vez 1.80

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez90
v fino usnje vez1.50
v najfinjšo usnje vez1.80

RAJSKI GLASOVI

v platno vez80
v usnje vez1.20
v fino usnje vez1.50
v najfinjšo usnje vez1.60

KVIŠKU SRCA

v limitirano usnje vez60
v usnje vez80
v fino usnje vez1.20
v najfinjšo usnje vez1.50
v bel celluloid vez1.20

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno1.20
v najfinjšo usnje vez1.50
v najfinjšo usnje trda vez 1.60

Hrvatski molitveniki:

Utkaj starosti, fina vez1.20
Slava Bogu, a mir ljudem
fina vez1.50

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York, N. Y.